

Arjessa mukana

Hämeenlinnan kaupungin asukaslehti

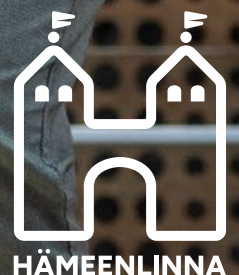
1 / 2025

Hämeenlinna esittäytyi
Matkamessuilla
tarinoiden
kotikaupunkina
s. 4

Käytä äänioikeuttasi
kevään tuplavaaleissa
s. 6

Kaavoituskatsaus 2025
s. 9

Yhdessä ollaan
enemmän
s. 12

HÄMEENLINNA

Sisällys

Hämeenlinna – asukkaiden kotikaupunki.....	3
Huhtikuussa kunnioitetaan sodan sukupolvien työtä Suomen hyväksi.....	3
Hämeenlinna esittäytyi Matkamessuilla tarinoiden kotikaupunkina.....	4
Käytä äänioikeuttasi kevään tuplavaaleissa.....	6
Suunnitteilla oleva keskustakampus on enemmän kuin rakennus.....	8
Kaavoituskatsaus 2025.....	9
Yhdessä ollaan enemmän.....	12
Tervetuloa tapahtumien kotikaupunkiin.....	14
Kiihdyttämö pyöräyttää nuorten ja ammattilaisten asetelman ylösalaisin.....	15
TyöHäme - uusi aikakausi työllisyyspalveluissa.....	16
KouluPT nuorten tukena kohti liikunnallista elämäntapaa.....	18
Talousveden laadunvalvonta.....	19
Tärkeimmät yhteystiedot.....	20

Asukaslehden jakelu

Kaupungin asukaslehti on jaossa kirjastoissa, palvelupiste Kastellissa, terveys-
asemilla, kaupoissa, matkailukohteissa ja ikäihmisten asumisyksiköissä. Seuraa-
va lehti ilmestyy kesäkuussa 2025.

Digilehti on myös aina luettavissa osoitteessa
www.hameenlinna.fi/asukaslehti

Tavoittiko tämä lehti sinut? Voit antaa palautetta
jakelusta: **viestinta@hameenlinna.fi**

**Arjessa mukana on
Hämeenlinnan kaupungin
julkaisema asukaslehti, joka
ilmestyy vuosittain
3 kertaa**

Julkaisija
Hämeenlinnan kaupunki
Wetterhoffinkatu 2
13100 Hämeenlinna
viestinta@hameenlinna.fi

päätoimittaja
Mia Hällström

taitto
Miika Kangasniemi

Painopaikka
Forssan Kirjapaino Oy

Painos
12 000

jakelija
Jakelujuniorit oy

e-julkaisu
**[www.hameenlinna.fi/
asukaslehti](http://www.hameenlinna.fi/asukaslehti)**

kannen kuva
Miika Kangasniemi
Kuvassa Pauliina Salenius ja
Mika Nevalainen

ISSN-L 1796-2501
ISSN 1796-2501 (painettu)
ISSN 2323-4512
(verkkojulkaisu)

Arjessa mukana
–asukaslehden
päästöt on kompen-
soitu täysimääräisesti
VCS-sertifioidulla
(verra.org) metsien-
suojeleuhankkeella.

Varaa mökit ja laavut kätevästi verkosta

Hämeenlinnan kaupungilla on Taruksen retkeily-
alueella Evon kupeessa vuorokausihintaan vuok-
rattavia mökkejä ja laavuja, joiden varaukset teet
helposti sähköisen varausjärjestelmän kautta.
Vuokrattavia mökkejä ja saunoja on myös litalan
Lepaanrannassa Vanajaveden rannalla.

Tutustu kohteisiin ja varaa oma lomasi:
liikuttajat.fi/hameenlinna/mokitjalaavut

Osallistu asukaslehden nimiuudistukseen!

Äänestä tai ehdota nimeä osoitteessa
www.hameenlinna.fi/asukaslehti viimeistään
13.4.2025. Arvomme osallistuneiden kesken Hä-
meenlinnan kaupungin brändituotteita.

Pääkirjoitus

Hämeenlinna – asukkaiden kotikaupunki

Käsissäsi on tämän vuoden ensimmäinen asukaslehti. Toivottavasti löydät sii-
tä itsellesi ajankohtaista tietoa ja kiinnostavia juttuja esimerkiksi kaavoituksen
suunnitelmista, vaalikeväästä ja keskustan kehittämisestä.

Tämä vuosi tuo taas mukanaan monia uusia tuulia, ja yksi näistä uudistuksis-
ta on kaupungin uusi brändi, joka otettiin käyttöön kaupungin syntymäpäivä-
nä 19. tammikuuta. Uusi brändi ei ole vain visuaalinen ilme. Se on lupaus siitä,
että Hämeenlinna on kotikaupunki, jossa jokainen asukas voi tuntea ylpeyttä,
yhteisöllisyyttä ja olla osa Hämeenlinnan tarinaa. Ja meillähän riittää täällä mo-
nia ylpeyden aiheita, kuten kaupunkimme luonto, nähtävyydet, tapahtumat ja
pitkä historia.

Osana brändiuudistusta myös asukaslehtemme uudistuu. Asukaslehti näyttää
jo uuden brändin mukaiselta ja sisältöjen teemat uudistuvat, joten se kaipaa
myös uutta nimeä. Voit osallistua nimen valintaan osoitteessa **[www.hameen-
linna.fi/asukaslehti](http://www.hameenlinna.fi/asukaslehti)** 13.4.2025 mennessä.

Positiivinen puhe ja halu rakentaa yhdessä elinvoimaista ja houkuttelevaa kau-
punkia kantaa pitkälle. Me yhdessä rakennamme asukkaiden kotikaupunkia.

Mia Hällström

Viestintä- ja markkinointipäällikkö
Asukaslehden päätoimittaja

Huhtikuussa kunnioitetaan sodan sukupolvien työtä Suomen hyväksi

teksti Heli Pirkkalainen

Hämeenlinnassa 27. huhtikuuta vietettävän
valtakunnallisen veteraanipäivän juhlan tee-
mana on ”Rauhan viesti”. Juhlan ja alkuvuo-
den tapahtumien välityksellä rauhan viestiä vä-
litetään veteraaneilta nykypäivän sukupolville
– erityisesti lapsille ja nuorille. Sodan sukupol-
vien edustajien vähentyessä on edelleen tär-
keää kiittää veteraaneja, lottia ja kotirintaman
toimijoita heidän tekemästään uhrauksesta ja
itsenäisen Suomen tulevaisuuden mahdolis-
tamisesta. Paremman huomisen rakentaminen
lähtee menneisyyden tuntemisesta.

Veteraanipäivän juhlallisuudet alkavat Hä-
meenlinnassa lipunnostolla ja ilmapvoimien yli-
lennolla. Veteraanipäivän messu Hämeenlin-
nan kirkossa alkaa klo 10, ja torilla on tarjolla
hernekeittoa ja ohjelmaa klo 11 alkaen. Torilla
esiintyy varusmiestoimikunnan viihdeorkeste-
ri solistinaan **Heidi Kyrö**.

Verkatehtaan Vanaja-salissa klo 13 alkavaa
pääjuhlaa voi seurata reaaliaikaisesti Yle 1 -ka-
navalla, Yle Areenassa sekä BioRexin tilois-
sa Verkatehtaalla. Juhlassa esiintyvät baritoni
Walteri Torikka, Kaartin soittokunta, Hämeen-
linna-Vanajan seurakunnan nuorisokuoro Auro-
ra, Hämeenlinnan Miniteatteri ja tanssija **Ras-
mus Ahlgren** (Boston Ballet).

Järjestelyissä kaupungin yhteistyökumppa-
neina ovat muun muassa puolustusvoimat, ve-
teraani- ja lottaperinnejärjestöt, Hämeenlin-
na-Vanajan seurakunta, Suomen Partiolaiset,
SPR, paikalliset museot, järjestöt, Hämeenlin-
nan koulut ja oppilaitokset sekä Yleisradio.

www.hameenlinna.fi/veteraanipaiva

Hämeenlinna esittäytyi Matkamessuilla tarinoiden kotikaupunkina

teksti ja kuvat **Tanja Mäki-Kulmala**

Hämeenlinnan kaupunki oli mukana Matkamessuilla Helsingin Messukeskuksessa 16.–19.1.2025. Matkamessuille osallistumisen tavoitteena oli lisätä Hämeenlinnan näkyvyyttä ja tunnettua sekä positiivista mielikuvaa aktiivisena ja houkuttelevana matkailu- ja tapahtumakaupunkina. Hämeenlinnan messuosasto rakentui teeman ”Hämeenlinna – tarinoiden kotikaupunki” ympärille. Kaupungin matkailukohteet ja elokuvallisuus yhdistyivät elämykselliseksi kokonaisuudeksi, joka kutsui kävijät astumaan Hämeenlinnan tarinoiden maailmaan.

Jo messualueen sisäänkäynnillä kävijöitä houkutteli osastolle popcornkoneen puoleensavetävä tuoksu. Osaston interaktiivisella kuvauspisteellä vierailijat pääsivät teettämään itsestään Hämeenlinna-temaisen elokuvajulisteen ja jakamaan sen sosiaalisessa mediassa. Hämeenlinna-julisteet nousivatkin messuviikonlopun ilmiöksi, sillä julisteita teetettiin peräti 700 kappaletta.

Matkamessut olivat ensimmäinen konkreettinen askel Hämeenlinnan kaupungin markkinointiyhteistyössä Anna minun ra-

kastaa enemmän–elokuvan kanssa.

Syksyllä 2025 ensi-iltansa saava elokuva pohjautuu Hämeenlinnasta kotoisin olevan **Juha Itkonen** samannimiseen romaaniin. Itkonen myös esiintyi Matkamessujen Travel Stories –lavalla aiheella ”Hämeenlinna – elämäni kotikaupunki”.

– Hämeenlinna on luova kaupunki, jolla on hieno kulttuurinen historia. Lapsuus ja nuoruus Hämeenlinnassa on varmasti muokannut minusta sen ihmisen, joka nyt olen, Itkonen kuvasi messuyleisölle suhdettaan entiseen kotikaupunkiinsa.

– Hämeenlinna on minulle samaan aikaan sekä tuttu, mutta ei jokapäiväinen ja arjen leimaama. Kaupunkiin on helppo palata, sekä kirjoissani että fyysisesti.

Hämeenlinnan osaston suunnitteli hämeenlinnalainen Muotoilutoimisto Silta-nen I Sandberg yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin viestintäasiantuntija **Tanja Mäki-Kulmalan** kanssa.

– Hämeenlinnan rikkaus on loputon määrä tarinoita, niitä ei tarvitse erikseen keksiä. Tarinallisuus on teema, jota nostamme vahvasti markkinoinnissa esiin ja se kulkee luontevasti käsi kädessä myös viime vuoden lopussa käynnistyneen elokuvayh-

teistyön kanssa, Mäki-Kulmala kertoo.

Matkamessuilla oli kaupungin oman henkilökunnan ja toimijakumppaneiden lisäksi mukana myös Koulutuskuntayhtymä Tavastian matkailuopiskelijoita.

– Oppilaitosyhteistyön avulla halusimme tarjota paikallisille matkailualan opiskelijoille mahdollisuuden tutustua hektiseen tapahtumatyöhön ja kerryttää opintopisteitään tapahtuma-avustajina. Uskon, että kokemus oli positiivinen puolin ja toisin! Hämeenlinnan kaupunki osallistuu myös seuraaville Matkamessuille 16.–18.1.2026.

Käytä äänioikeuttasi kevään tuplavaaleissa

Huhtikuussa 2025 järjestetään samanaikaisesti aluevaalit ja kuntavaalit. Äänestämällä sinulla on mahdollisuus vaikuttaa siihen, kuka sinua edustaa Hämeenlinnan kaupunginvaltuustossa sekä Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluevaltuustossa seuraavan neljän vuoden ajan.

teksti **Mari Ampuja-Valaja** kuva **Miika Kangasniemi**

Me kaikki hyödynnämme päivittäin kuntien ja hyvinvointialueiden tarjoamia palveluita, vaikka emme aina sitä tiedostakaan. Kuntavaalit tarjoavat sinulle mahdollisuuden vaikuttaa siihen, kuka tekee päätöksiä kunnassasi – aina arjen palveluista, koulutuksesta ja ympäristöstä kulttuuriin ja ilmastotoimiin asti. Kuntapäättäjät ovat lähipänä jokapäiväistä elämäämme, ja heidän päätöksensä koskettavat meitä kaikkia. Kunnassa valittavien valtuutettujen lukumäärä riippuu kunnan asukasmäärästä. Hämeenlinnassa valtuutettuja on 51.

Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla valittu, 59-henkinen aluevaltuusto. Aluevaaleissa äänestämällä vaikutat siis siihen, ketkä valitaan vastaamaan Kanta-Hämeen hyvinvointialueen

sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisestä.

Äänestämään pääsee aprillipäivän jälkeen

Voit valita, äänestätkö vaalipäivänä vai ennakkoon. Voit äänestää molemmissa vaaleissa samalla kertaa. Voit myös halutessasi äänestää eri vaaleissa eri kerroilla tai käyttää äänioikeuttasi vain toisessa vaalissa. Saat äänestyspaikalla kaksi äänestyslippua, violetin ja valkoisen. Violetilla lipulla äänestät aluevaaleissa ja valkoisella lipulla kuntavaaleissa. Apua ja neuvoa saat äänestyspaikalla vaalivirkailijoilta.

Aluevaalien ja kuntavaalien ennakkoäänestys alkaa keskiviikkona 2. huhtikuuta päättyen tiistaina 8. huhtikuuta. Varsinaisen vaalipäivä on sunnuntaina 13. huhti-

kuuta. Vaalihuoneistot ovat avoinna vaalipäivänä kello 9–20.

Ennakkoäänestys on helppo ja kätevä tapa varmistaa, että äänesi tulee kuulluksi. Voit äänestää ennakkoon missä tahansa yleisessä ennakkoäänestyspaikassa kotimaassa tai ulkomailla. Hämeenlinnassa ennakkoon pääset äänestämään 14 eri paikassa.

Vaalipäivänä 13. huhtikuuta voit äänestää vain omassa äänestyspaikassasi, joka ilmoitetaan sinulle postitse tai Suomi.fi-palvelun kautta lähetetyssä äänioikeusilmoituksessa. Oma äänestyspaikka on hyvä tarkistaa ennakkoon, sillä kantakaupungin äänestysalueet ovat muuttuneet edellisistä vaaleista.

Kun suuntaat vaaliuurnille, tulee sinulla olla mukanaasi kuvallinen, voimassa oleva henkilöllisyystodistus, esimerkiksi passi, henkilökortti tai ajokortti. Äänestäjän tunnistaminen auttaa estämään vaalivilppiä ja varmistaa, että vain äänioikeutetut henkilöt voivat äänestää.

Äänestäminen kotona

Kotiäänestys on tarkoitettu heille, jotka eivät liikkumis- tai toimintakyvyn rajoitteisuuden vuoksi pääse ennakkoäänestyspaikkaan tai vaalipäivän äänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia. Tällöin vaalitoimitsija tulee sovittuna aikana kotiin vastaanottamaan äänestyksen. Vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa kotiäänestykseen on ilmoittauduttava oman kunnan keskusvaalilautakunnalle kirjallisesti tai puhelimitse viimeistään tiistaina 1.4.2025 ennen kello 16.

Kuka saa äänestää?

Äänioikeus määräytyy aluevaaleissa ja kuntavaaleissa samalla tavalla. Aluevaa-

leissa vaalipiirinä on hyvinvointialue. Kuntavaaleissa vaalipiirinä on kunta. Voit äänestää alue- ja kuntavaaleissa, jos olet Suomen kansalainen ja jos olet täyttänyt 18 vuotta viimeistään 13.4.2025.

Hyvä tietää

Ennakkoäänestyspaikat

- Hämeenlinnan pääkirjasto, Lukiokatu 2, Hml
- Hämeenlinnan uimahalli, liikuntasali, Uimarinkatu 14, Hml
- Kauppakeskus Goodman, Kaivokatu 7, Hml
- K-Citymarket Hämeenlinna Tiiriö, Katsastusmiehenkatu 6, Hml
- Prisma Hämeenlinna, Wartiamäentie 2, Hml
- S-market Jukola, Toukolanraitti 8, Hml
- Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK, Vankanlähde 9, N-talon aula, Hml*
- Keinusaaren palvelutalo, Pikkujärventie 6, Hml*

- Hämeenlinnan yhteiskoulu, liikuntahalli, Viertokatu 1, Hml
- Kauppakeskus Tuulonen, Tuulosentie 1, yhdyskäytävä, Tuulos
- Lammin kirjasto-palvelupiste, Linjatie 12, Lammi
- Hauhon yhtenäiskoulu, Tanhuantie 2, liikuntasalin aula, Hauho
- Kalvolan kirjasto-palvelupiste, Sauvalanaukio 4, Iittala
- Rengon kirjasto-palvelupiste, Rengonraitti 7, Renko

*Äänestyspaikat avoinna rajoitetusti
Tarkista aukioloajat
www.hameenlinna.fi/ennakkoaanestys

Tärkeitä päivämääriä

- Ennakkoäänestys 2.–8.4.2025
- Varsinainen vaalipäivä 13.4.2025
- Aluevaltuusto ja kaupunginvaltuusto aloittavat toimintansa 1.6.2025

Hämeenlinnan keskusvaalilautakunta
Wetterhoffinkatu 2
13100 Hämeenlinna
vaalipuhelin 03 621 2050 avoinna
arkisin klo 9–16
www.hameenlinna.fi/vaalit

Suunnitteilla oleva keskustakampus on enemmän kuin rakennus

Elinvoimajohtaja Niklas Lähteenmäen visioissa Hämeenlinnalla on tulevaisuudessa virkeä ja monipuolinen keskusta, jossa kaikki viihtyvät.

teksti Ossi Nyström
kuva Miika Kangasniemi

Hämeenlinnan kaupungin ja Hämeen ammattikorkeakoulun keskustakampushankkeella on suuri rooli keskustan elävöittämispyrkimyksissä. Ajatuksena on, että Visamäen opetustoiminta siirtyisi joko nykyisen linja-autoaseman paikalle tai Paasikiventien toiselle puolelle Hämeen saareen. Kampuksen myötä keskustan päivittäinen kävijämäärä kasvaisi noin kahdellatuhannella ihmisellä.

– Keskustakampus on osa kaupungin laajempaa kehittämistä. Pyritään tekemään monta asiaa samalla hankkeella, Lähteenmäki toteaa.

Sinne missä muutkin ovat

Hankkeen taustalla on jatkuvasti kiristynvä kilpailu inhimillisestä pääomasta, eli tässä

tapauksessa erityisesti nuorista asukkaista. Korkeakoulun sijainti kaupungin ytimessä helppojen kulkuyhteyksien varrella olisi HAMKille oiva kilpailuvaltti.

– Opiskelijat kiinnittyisivät tänne paremmin, kun he toimisivat täällä missä muutkin. Samalla se muuttaisi Hämeenlinnaa kansainvälisemmäksi. Kaikki opiskelijat pystyisivät kotiutumaan hyvin, kun he olisivat tässä missä muutkin ihmiset ovat. Taustalla on toki myös pyrkimys pitää keskustan elävänä tilanteessa, missä erityisesti kivijalkakauppaa on siirtynyt nettiin ja kauppakeskuksiin.

– Käytännössä pitää löytää ihmisille syitä olla keskustassa. Että keskustassa yhdistyisi mahdollisimman monta erilaista asiaa.

Kynnys esimerkiksi erilaisten tapahtumien järjestämiselle madaltuisi eittämättä, kun paikalle pöllähtäisi parituhatta uutta keskustan palvelujen päivittäiskäyttäjää.

– Jos meillä on opiskelijat, tapahtumat ja saadaan myös keskusta-asukkaita lisää, niin nämä kaikki yhdessä tuovat sellaista dynamiikkaa, mikä tuottaa keskustaan sellaisen ihan oman maun.

Kaavailuista konkretiaksi

Toistaiseksi keskustakampus on olemassa lähinnä erilaisina visioina ja mielikuvina, mutta Lähteenmäen mukaan se alkaa konkretisoi-
tua, kun päästään kaavoi-

tusvaiheeseen.

– Se on ensimmäinen etappi. Sitten tietysti kaavoituksen yhteydessä tehtävä rakennussuunnittelu tuo konkretiaa, kun tiedetään, että tällainen uusi maamerkki tähän tulee.

Rakennuksen sijaintivaihtoehtojen hyviin ja haasteellisiin puoliin perehtyminen on parhaillaan meneillään. Kokemuksia haetaan myös jo toteutuneista keskustahankkeista Suomessa ja ulkomailla. Yksi keskeinen asia näissä mietinnöissä on se, millaisen kaupunkikehityksen sijainti mahdollistaa.

– Halutaanko mahdollistaa esimerkiksi Paasikiventien siirto. Se tuottaisi meille taas uutta tonttimaata jossakin vaiheessa. Vaikka nyt näyttää siltä, että tilaa on, jossain vaiheessa keskusta ei pysty enää kasvamaan. Siksi jokainen neliö kannattaa käyttää taiten.

Lähteenmäen unelmissa keskustaneliöt täyttyvät lopulta erilaisilla tapahtumilla ja toiminnoilla, eli suomeksi sanottuna kaupungin sykkeellä.

– Kun saamme tänne mahdollisimman paljon toimintoja, niin se virkistää keskustaa, ja samalla kuva Hämeenlinnasta muuttuu. Koko kaupunki hengittää keskustan tahtiin, sillä keskusta on aina kaikkien yhteinen.

www.hameenlinna.fi/keskustakampus

Kaavoituskatsaus 2025

Kaavoituskatsauksessa kerrotaan vireillä olevista ja lähiaikoina käynnistyvistä kaavatöistä sekä muista ajankohtaisista hankkeista. Kaikki käynnissä olevat kaava- ja suunnitteluhankkeet löydät kaupungin verkkosivuilta osoitteesta www.hameenlinna.fi/kaavoitus

teksti Tiina-Maria Manninen

Yleiskaavoitus

Yleiskaava ohjaa kaupungin (tai sen osan) maankäyttöä ja rakentamista. Se voi olla luonteeltaan hyvinkin yleispiirteinen ja strateginen. Yleiskaavan laatimisesta vastaa kaupunki, ja sen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Yleiskaava 2050 (kaavanumero 9528)

Koko kaupungin kattavan yleiskaavan valmistelu aloitettiin vuoden 2022 syksyllä, ja sen arvioitu valmistuminen on vuoden 2026 aikana. Vuonna 2024 valmistui yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Yleiskaavan laadinnan tukena on useita ohjelmia ja selvityksiä.

Asemakaavat ja niiden muutokset

Asemakaavoilla määritetään alueen maankäyttö, eli esimerkiksi alueen käytötarkoitus, rakentamisen sijainti ja määrä sekä alueen mahdolliset arvot. Asemakaavoitusprosessi etenee neljässä vaiheessa: aloitusvaihe, luonnosvaihe, ehdotusvaihe ja hyväksymisvaihe. Osallisilla on mahdollisuus vaikuttaa kaikissa kaavoitusprosessin vaiheissa. Vireillä olevat kaavoituskohteet on merkitty oheiseen karttaan (s. 10) alueittain.

Raatihuoneenkadun kaavamuutos – asuntoja, liiketiloja ja pysäköintitalo

Vanhan kaupungintalon ja Hämeen Suojan tonteilla haetaan asemakaavamuutoksen myötä helpotusta ydinkeskustan pysäköintiongelmiin. Kaavamuutoksen taustalla ovat kaupungin omat tarpeet. Keskeisellä sijainnilla olevat kaupungintalon rakennukset ovat olleet jo vuosia tyhjillään sisäilmaongelmien vuoksi.

Kaavamuutos mahdollistaa Raatihuoneenkadulle sijoitettavien monipuolisten liiketilojen rakentamisen katutasoon. Ylempiin kerroksiin voidaan rakentaa uusia asuntoja, joista aukeaisi näkymä sekä torin että Vanajaveden suuntiin. Hankkeeseen kuuluu myös korttelin sisälle sijoittuva uusi pysäköintilaitos, joka antaa tulevaisuudessa joustoa keskustan suunnitteluun, kun paikoituskapasiteetti ei rajoita kehittämistä. Tämä mahdollistaa muun muassa kevyen liikenteen väylien ja katuvihreän paremman huomioimisen kaupunkisuunnittelussa.

Kaupungin itäpuolelle kaavoitetaan kahdessa osassa uusi Mettolan pientaloalue

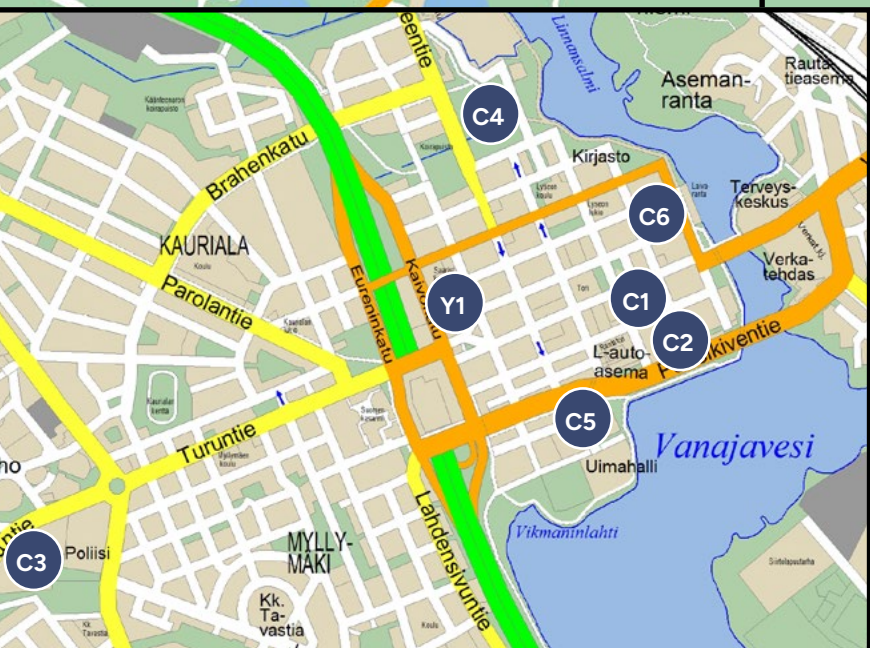
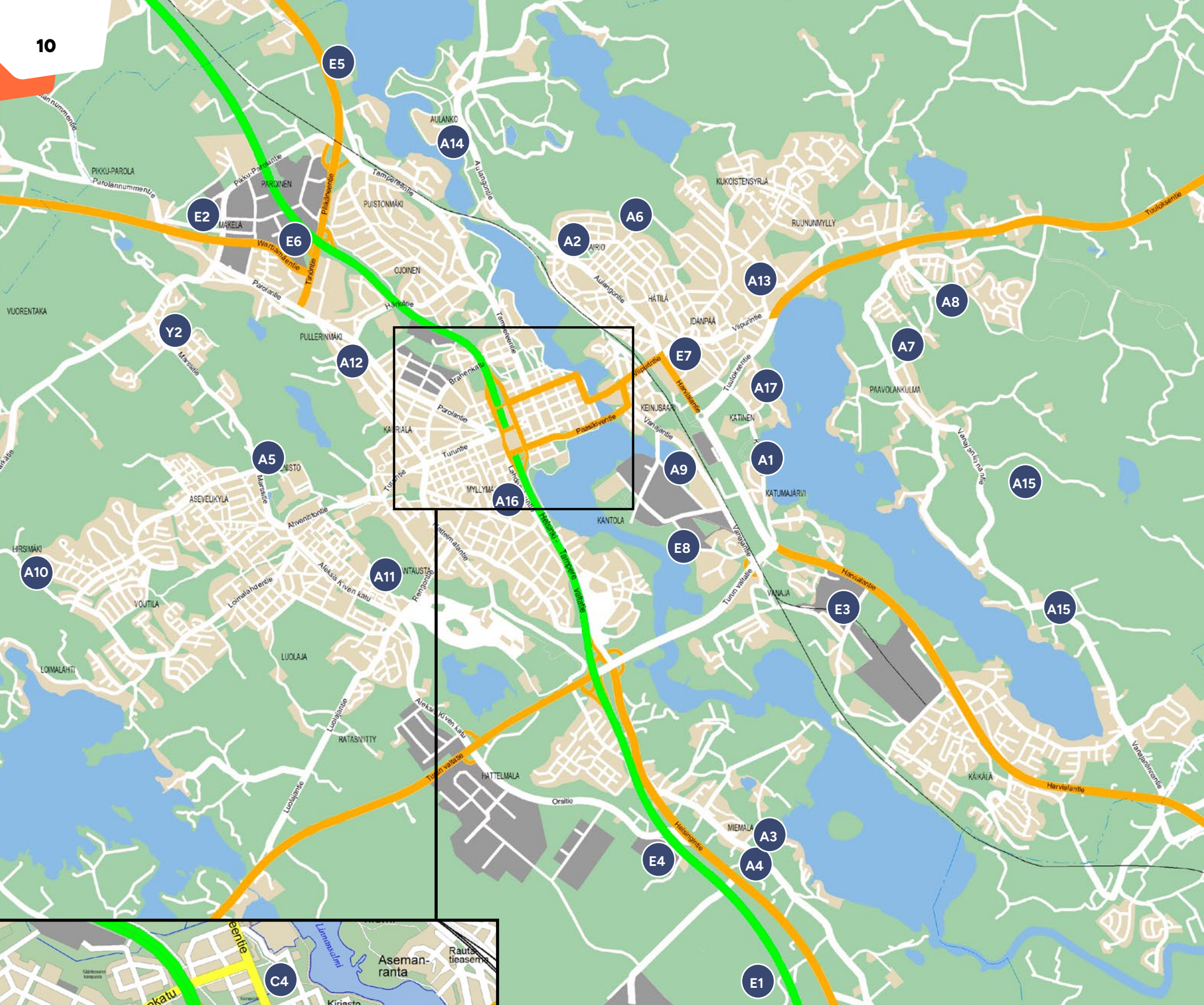
Vanajanlinnantien varteen kaavoitetaan uusi Mettolan pientaloalue, jolle sijoittuu 42 uutta erillispientalotonttia. Alue on ensimmäisenä toteutettava osa Mettolan alueesta. Kaavanro 2601 on hyväksymisvaiheessa keväällä 2025, ja sen rakentaminen on tarkoitus aloittaa syksyllä 2025.

littalaan kaavoitetaan pientaloasumista vanhan Nuhalan koulun alueelle (kaavanro 2619)

Kaavalla suojellaan Nuhalan koulun vanhin rakennusosa sekä mahdollistetaan asuminen, yritys- ja harrastustoiminta tontilla joko vanhoissa tiloissa tai täydennysrakentamisella. Alueelle kaavoitetaan myös pientaloasumista sekä rivitalotontti Lennintien varteen. Kaava-alueen luonnosvaiheessa tarkasteltiin kolmea viite-suunnitelmavaihtoehtoa, joiden pohjalta laaditaan erilaisia toteutusvaihtoehtoja mahdollistava asemakaava. Kaava-alueella on luonnosvaiheen jälkeen laajennettu, ja siinä on mukana alkuvaihetta enemmän virkistyskäyttöön jäävää viheraluetta sekä uusi leikkiapuisto.

Elinvoimajohtaja
Niklas Lähteenmäki

Hauho

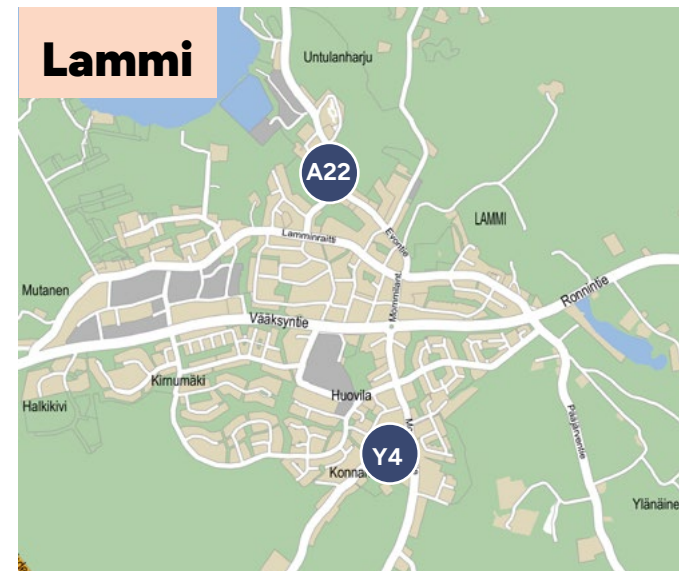

Renko

Iittala

Lammi

Tuulos

C=Keskusta
E=Elinkeinoalueet
A=Asuminen
Y=Yleiset palvelut
P=Pitäjät

Kaavoituskohteet

C1 Raatihuoneenkadun virastotalot
C2 4. kaupunginosan korttelit 12 ja 13
C3 Poltinaho 2, kaavanro 2631
C4 Linnanpuisto ja Karnaalinpuisto
C5 HAMK
C6 Hallituskatu 6

Y1 Kaivokadun kaavamuutos
Y2 Vuorentaan koulu
Y4 Lammin Konnarin koulun alue

E1 Graniittikadun ympäristö, Moreeni
E2 Kiltti
E3 Käikälän kaupunginosan kortteli 103
E4 Etran laajennus, Moreeni
E5 Kirstulan kartano
E6 Tiiriö, Wartianmäentie 2
E7 Liikekatu 2
E8 Sotkanranta
E9 Tuuloksen vanha rekitehdas

A1 Katistentie 61
A2 Sairio
A3 Miemalan alueelle täydentävää pientaloasumista I
A4 Miemalan alueelle täydentävää pientaloasumista II
A5 Ahvenistonmäki
A6 Meijerioppilaitos
A7 Mettola I pientaloalue
A8 Mettola II pientaloalue
A9 Vanajantie 7
A10 Sammontorppa
A11 Lukkarinkuja
A12 Hevosmiehentien LP-alue
A13 Jokiaro 1
A14 Aulangonniemi
A15 Kappolan alueen (LinnaGolf) asemakaava
A16 Lahdensivuntien vanha kampus
A17 Idänpääntie 6
A18 Iittalan vanhan Nuhalan koulun alue
A19 Turkinmäki, Iittala, kaavanro 2641
A20 Kappelintie, Renko
A21 Hauhon keskusta, Punnammäki
A22 Evontie 20

Koko kaavoituskatsaus verkossa:
www.hameenlinna.fi/kaavoitus

Teatterin-
johtaja Pauliina
Salonius (vas.) ja
Verkatehtaan johtaja
Mika Nevalainen (oik.)

Yhdessä ollaan enemmän

Verkatehdas-konsernin uudet johtajat aikovat pitää korttelin elinvoimaisena yhteistyön, uskalluksen ja laadukkaiden sisältöjen avulla.

teksti **Ossi Nyström** kuvat **Miika Kangasniemi**

Verkatehtaalla siirryttiin marraskuussa uuteen aikaan, kun Savonlinnan Oopperajuhlien kaupallisena johtajana aiemmin toiminut **Mika Nevalainen** aloitti konsernin toimitusjohtajana, ja Seinäjoen kaupunginteatterin taiteellisena johtajana toiminut **Pauliina Salonius** astui Hämeenlinnan teatterin johtoon. Verkatehdas on tullut johtajille tilana tutuksi jo aiemmin erilaisten katsomokokemusten kautta.

– Verkatehdas on ylipäätään tapahtumissa käyvien keskuudessa tuttu paikka. Mutta olemme huomanneet, että on myös paljon yleisöä ja tapahtumajärjestäjiä, joilta Verkatehdas on mennyt tutkan ohi. Korttelin tunnettuuden ja vetovoiman nostaminen tapahtuu mielestäni vain sisältöjen kautta, ja kyllähän meiltä yleisö odottaa linjauksia, että mihin suuntaan lähdetään menemään, Nevalainen pohtii.

Radikaalien suunnanmuutosten sijaan uudet johtajat lähtevät lisäämään sisältöjä ja vahvistamaan sitä hyvää, mitä korttelissa jo on.

– Se tehdään kehittämällä yhteistyötä. Yhdessä ollaan enemmän ja pystytään tekemään isommin, Salonius toteaa. Samoilla linjoilla on myös Nevalainen:

– Aloitimme Pauliinan kanssa korttelitoimijoiden foorumiryhmän. Rupeamme miettimään siellä yhteisiä tapahtumapäiviä. Esimerkiksi vapusta tulee konsertteineen ja brunsseineen vähän erottuvampi kuin viime vuosina. Laitetaan se näkymään läpi korttelin aina etupihalle saakka.

Iso vau!

Hämeenlinnan teatterin ja Verkatehtaan välistä yhteistyötä on tarkoitus tiivistää Vanaja-salissa ja Studio-näyttämöllä toteutettavien esitysten muodossa.

– Vanaja-sali on hieno tila, joka 700-paikkaisena on kokonsa puolesta Suomen suurimpien teatterisalien joukossa. Ihanetilanteessa meillä olisi joka toinen vuosi tai jopa vuosittain siellä esitys, jonka teatteri ja Verkkis tekisivät yhdessä. Silloin me tarvitsemme yleisöä myös muualta kuin Hämeenlinnasta, Nevalainen toteaa.

– Se taas edellyttää sitä, että valitsemme ohjelmistoon valtakunnallisesti kiinnostavia teoksia ja tekijöitä. Hämeenlinnan sijainti on erinomainen Tampereeseen ja Helsinkiin nähden. Lähdetään siitä, että sen sijaan, että täältä lähdetään sinne katsomaan teatteria, sieltä tullaan Hämeenlinnaan. Siksi olisi hyvä, että meillä olisi ainakin kerran vuodessa sellainen iso vau, jota tullaan katsomaan kauempaakin, Salonius visioi.

Teatterin tämän kevään iso vau on Sudenmorsian.

– Siitä tulee visuaalisesti ja kerronnallisesti upea ja sykähdyttävä. Teos on valtavan hieno tanssillinen draama, joka on läpikävelletty kokonaistaideteos.

Omissa käsissä

Mika Nevalaisen mukaan ohjelmistojen suhteen langat tulevat olemaan Verkatehtaalla jatkossa yhä vankemmin omis- sa käsissä. Tämä varmistetaan satsaamalla entistä enemmän Verkatehtaan omaan tuotantoon, johon kuuluu monenlaista sisältöä dekkaritapahtumasta äitienpäiväkonserttiin.

– Jos meillä on pelkästään tilan vuokra- via tahoja, niin kulttuuritarjonta jää sen varaan mitä kiertää ja joiden kiertoaikatauluun Hämeenlinna sopii. Esimerkiksi **Samuli Edelmännin** Piano & laulu ei olisi tullut tänne, ellei Verkatehdas olisi ottanut sitä omaan promootioon. Sitten me tuodaan **Martti Suosalon** stand up -esitys yhdessä teatterin kanssa Vanaja-saliin. Teatterin tämän kevään ohjelmisto on pitkälti jo suunniteltu, mutta Pauliina tekee parhaillaan vuosia 2026 ja 2027 ja Verkkis syksyä 2025, ja yhdessä mietitään, mitä Vanaja-salissa voisi tapahtua tulevina vuosina. Erilaisten esiin-

tyjien ja tuotantojen lisäksi Verkatehtaan yhdeksi tulevaisuuden vetonaulaksi kaa- vaillaan korttelia itseään.

– Tullaan nyt ensi kesänä nostamaan näitä korttelin rakennuksia ja niiden tehtaan aikaista historiaa enemmän esiin. Aika monessa kaupungissa on ollut Verkatehdas, mutta ei ole enää. On ollut aikoinaan loistava oivallus, että pidetään tämä. Meidän vastuulla on nyt pitää tämä elinvoimaisena, Nevalainen pohtii.

Uskalluksen kautta

Vallitsevien taloudellisten ja yhteiskunnallisten realiteettien valossa uusien johtajien puheet tarjonnan laajentamisesta ja isosta ajattelusta saattavat kuulostaa uskallailta. Heidän mukaansa juuri rohkeus on kuitenkin kaiken keskiössä.

– Tässä kohtaa ei auta, että lähdetään näivettämään omaa toimintaamme. Sen sijaan pitää tehdä huolellisia suunnitelmia ja uskaltaa ajatella isosti. Meidän on hyödynnettävä koko tämän korttelin historia ja elinvoimaisuus, ja löydettävä tänne kiinnostavia sisältöjä paikallisia aiheita unohtamatta. Hämeenlinna on täynnä toinen toistaan kiinnostavampia tarinoita. Ne pitää vain löytää ja tuoda näyttämölle, Salonius tiivistää.

www.hmlteatteri.fi
www.verkatehdas.fi

Verkatehtaan alue

Tervetuloa tapahtumien kotikaupunkiin

Meille on sydämen asia, että Hämeenlinnassa on tarjolla kiinnostavia ja monipuolisia tapahtumia, jotka palvelevat erilaisia yleisöjä. Uudelta Tapahtumat-sivuiltamme löydät kaiken tarvittavan tiedon tapahtumiin liittyen – olit sitten tapahtumakävijä tai tapahtumajärjestäjä!
www.hameenlinna.fi/tapahtumat

Hämeenlinnan torilla tapahtuu keväällä 2025

ti 1.4. Kuukausimarkkinat ja Vaalitentti
to 17.4. Via Crusis -kenraaliharjoitus
pe 18.4. Via Crusis – Ristin tie
su 27.4. Kansallinen Veteraanijuhla

to 1.5. Vapputori
ti 6.5. Kuukausimarkkinat
to 15.5. Järjestöpäivä, mielenterveysjärjestöt
ti 20.5. Järjestöpäivä, SILTA-verkosto

ti 3.6. Kuukausimarkkinat
pe-su 13.-15.6. Street Food Siesta
la 28.6. Linna Jazz –torikonsertti
ti 1.7. Kuukausimarkkinat
ke 2.7. Yhteislauluilta – Pekka Lunnikivi & Vinttikvintetti

Via Crusis – Ristin tie 18.4.

Pääsiäinen, jollaista Hämeenlinnassa ei ole aiemmin koettu! Kävele näytelmäkulkueen matkassa pitkin ristin tietä ja koe pääsiäisen tapahtumat tunnelmallisen illan aikana. Jeesuksen elämän viimeisiä vaiheita kuvaava näytelmäkulkue kiertää Hämeen linnalta päättyen torille. Yleisö voi seurata näytelmän kulkueta reittiä pitkin. Näytelmässä esiintyy useita kuoroja ja orkestereita. Maksuttoman Ristin tien järjestää Hämeenlinna-Vanajan seurakunta. Näytelmä alkaa pitkäperjantaina 18.4. klo 21.

Ajankohtaiset näyttelyt

Hämeenlinnan kaupunginmuseon kahden näyttelyn teemallisessa kokonaisuudessa kohtaavat unet ja unelmat!

Unessa, 21.11.2024–2.11.2025
Unikudelmia, 14.2.–19.10.2025

Hämeenlinnan taidemuseossa nähtävillä:
Laila Karttunen ja elämän väriraidat
22.11.2024 – 4.5.2025
Henki ja hekuma – väristyksiä kokoelmista 6.5.–21.9.2025
Tulossa: Jukka Korkeila – Pimeys on täynnä valoa
6.6.–19.10.2025

Kiihdyttämö pyöräyttää nuorten ja ammattilaisten asetelman ylösalaisin

teksti Anu-Rohima Mylläri
kuva Miika Kangasniemi

Moni meistä tunnistaa tilanteen, jossa kokee olevansa vain tarkkailija, ulkopuolinen. Tämä tunne voi muuttua arjeksi, erityisesti ilman tukiverkostoja tai merkityksellisiä yhteisöjä. Yksinäisyys ei ole vain sosiaalinen ongelma, vaan sillä on merkittäviä vaikutuksia hyvinvointiin. Se heikentää elämänhallintaa, terveyttä ja voi estää ihmistä löytämästä paikkaansa yhteisössä. Yksinäisyys voi koskettaa ketä tahansa, mutta erityisen alttiita ovat siirtymävaiheissa olevat, kuten nuoret, uuteen paikkaan muuttaneet tai elämänmuutoksissa olevat.

Nuorten kokema näkyväksi Kiihdyttämön avulla

Kiihdyttämö-toimintamalli on luotu osana "Kohti uutta – nuorten ohjauksellinen toimintamalli yhdenvertaisen osallisuuden edistämiseksi" -hanketta. Hankkeen ensisijaista kohderyhmää olivat syrjäytymisvaarassa olevat jälkihuollon piiriin kuuluvat ilman huoltajaa maahan saapuneet 18–29-vuotiaat pakolaisnuoret sekä vastaavassa elämäntilanteessa olevat muut maahanmuuttajataustaiset nuoret. Taavoitteena hankkeella on osallisuuden, työllistymisen ja koulutuksen pariin pääsy.

Hankkeessa toteutettiin kysely ja haastattelu, jotka toimivat pohjana toimintamallin yhteiskehittämisessä. Tuloksissa korostui nuorten kaipuu kuulumisen tunteeseen: omaan elämään, yhteisöihin ja ympäröivään yhteiskuntaan. Monelle ulkopuo-

lisuuden tunne ei ollut vain hetkellinen, vaan se oli muuttunut osaksi arkea. Arvo-kas tieto koski nuorten odotuksia elämää, aikuisia ja yhteiskuntaa kohtaan. Kiihdyttämö-toimintamalli tarjoaa ratkaisuja nuoren itsensä kokemassa ja tarvitsemassa järjestyksessä. Nuori asetetaan alusta asti oman elämänsä toimijaksi.

II

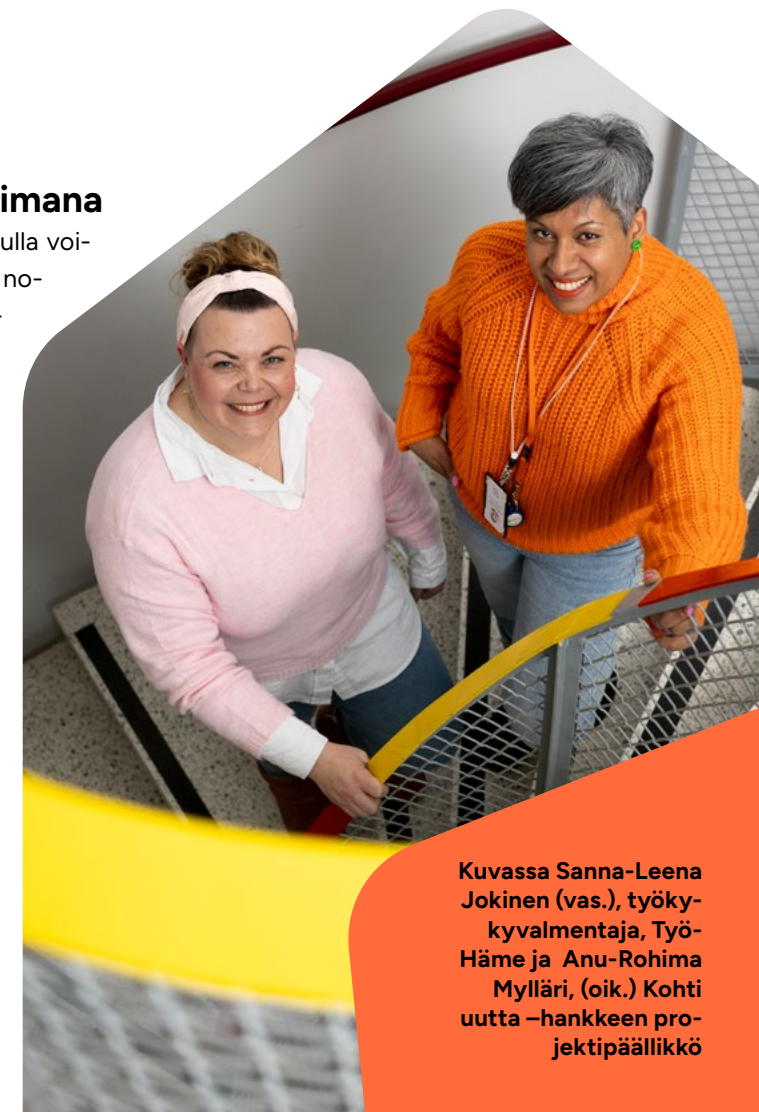
Koin tullessi kuulluksi ja kohdatuksi. Tulin nähdyksi itselleni. – pilottiin osallistunut nuori

Itsessä tapahtuvat oivallukset työntövoimana

Kiihdyttämö-toimintamallin avulla voidaan kustannustehokkaasti ja nopeasti päästä kiinni nuoren elämän todellisiin kipukohtiin. Toimintamalli mahdollistaa nuorelle oivalluksia, joiden avulla hän pystyy jäsentämään oman elämänsä asioita – ammattilaisten tuella. Mallin avulla saatiin näkyväksi nuoren sisäinen maailma, tekojen ja ajatusten takana olevat vaikuttimet sekä katvealueet, joista he eivät aina olleet tietoisia, kuten taidot ja vahvuudet. Tämä auttoi heitä huomaamaan uusia mahdollisuuksia, joita he eivät olleet aiemmin ajatelleet.

Kokemus teki nuorista myös avoimempia vastaanottamaan tukea ja löytämään reittejä kohti omia tavoitteitaan, kuten koulutusta ja työtä, omien oivallusten kautta.

Pilottiin osallistuneet nuoret tulivat Työ-Hämeen työllisyysalueelta. Kiihdyttämön jäsenistöön rekrytoitiin mukaan ammatillaisia monialaisesti eri sektoreilta, kuten kulttuuri-, taide-, koulutus- ja sosiaalipalveluista sekä työllisyyspalveluista ja Kelasta.

Kuvassa Sanna-Leena Jokinen (vas.), työkykyvalmentaja, Työ-Häme ja Anu-Rohima Mylläri (oik.) Kohti uutta –hankkeen projektipäällikkö

TyöHäme - uusi aikakausi työllisyyspalveluissa

Työllisyyspalvelut on liitetty osaksi kuntien palveluita 1.1.2025 alkaen. Muutos antaa hyvät lähtökohdat tarjota kohdennettuja työllisyys- ja yrityspalveluita, jotka tukevat nopeampaa työllistymistä sekä vastaavat paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin.

teksti Tiina Lepola kuvat Miika Kangasniemi

Paikallisen elinvoiman vahvistaminen

TyöHämeen työllisyysalueen muodostavat Hämeenlinna, Forssa, Hattula, Tammele, Jokioinen, Humppila ja Ypäjä. TyöHämeen kunnilla on nyt uudenlainen mahdollisuus edistää paikallista elinvoimaa ja vahvistaa sitä kautta kuntien veto- ja pitovoimaa.

– Tärkeintä on ymmärtää, että alueen elinvoima rakentuu yhteistyöllä. Yrityksiä ja työnantajia on kuunneltava aidosti, jotta ymmärretään heidän tarpeensa ja tehdään oikeita asioita, joilla on merkitystä. Tekemällä tiivistä yhteistyötä pystytään tarjoamaan räätälöityjä ratkaisuja ja näin ratkoa työvoimansaataavuuteen liittyviä ongelmia, kertoo TyöHämeen työllisyysjohtaja **Mira Sillanpää**.

TyöHäme tarjoaa monipuolisia työllisyys- ja yrityspalveluita sekä työnhakijoille että työnantajille tiivissä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Sillanpää on luottavainen uuden työllisyysalueen tulevaisuuden suhteen. Muu-

tos on mahdollisuus ja tähän mahdollisuu- teen on haluttu tarttua.

– Palvelujen sovittaminen yhteen on avain tehokkaaseen työllistymiseen. Pitää uskaltaa tehdä toisin, jotta päästään asiakkaan tavoitteeseen eli työllistymiseen. Ei pidä ketjuttaa ja tuottaa peräkkäisiä palveluita. Esimerkiksi hyvinvointialueen kanssa on yhdyspintojen oltava kunnossa, jotta asiakkaan työkyky tulee tarvittaessa heti huomioiduksi. Yhdessä kehitämme monimuotoistuvaa työelämää, Sillanpää korostaa.

TyöHäme tarjoaa työnantajälähtöisiä palveluita

TyöHäme tekee tiivistä yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa, jotta se voi tarjota parhaita mahdollisia palveluita asiakkailleen. Palveluiden muotoiluissa huomioidaan paikallisten työmarkkinoiden erityispiirteet ja yritysten osajatarpeet. Kuntien, yrittäjien, asiakkaiden ja kumppaniemme kanssa on yhteistyössä tehty töitä muutoksen eteen parhaimman lopputuloksen saavuttamiseksi ja kehittämistyö jatkuu edelleen.

Konkreettinen esimerkki uudesta tavasta ajatella ovat TyöHämeen työnantajälähtöiset palvelut, joita on muotoiltu yhdessä Hämeen Yrittäjien kanssa. Ne on suunnattu suoraan työnantajille ja niitä pilotoidaan yhdessä työnantajien kanssa.

Yritysreaktori yritysten ja työnantajien tukena

Yritysreaktori on yhteistyöverkosto, joka on saanut alkunsa yrittäjien esitettyä huolensa alueen yhtenäisyydestä. Yritysreaktori on koko Kanta-Hämeen kattava yhteistyöverkosto, jonka tavoitteena on tarjota yrityksille ja työnantajille tukea heidän tarpeidensa mukaisesti.

Yritysreaktori toimii Kanta-Hämeessä yhdessä työllisyysalueiden, kuntien elinkeinoyhtiöiden ja – palveluiden, alueen oppilaitosten, ELY-keskuksen sekä Hämeen kauppakamarin kanssa. Toimintatapa perustuu nopeaan ja ketterään tapaan, yhden yhteydenoton periaatteella.

– Vuorovaikutusta työnantajien ja yritysten kanssa kehitetään koko ajan, koska ilman työnantajia ja yrityksiä emme voi on-

nistua. Me tarvitsemme toinen toisiamme. Yhteisillä tavoitteilla ja yhteistyössä meidän on mahdollista saada koko Kanta-Hämeen alue menestymään, toteaa Hämeenlinnan kaupungin elinvoimajohtaja **Niklas Lähteenmäki**.

Henkilöasiakkaan palveluissa uskotaan henkilökohtaiseen kohtaamiseen

TyöHämeen työnvälittäjät tarjoavat henkilökohtaista neuvontaa ja tukea työnhaun eri vaiheissa työllisyysalueen kuntien lisäksi Hämeenlinnan pitäjissä. Jokaisen työntekijän tehtävä on auttaa työnhakijoita löytämään uusia työmahdollisuuksia sekä parantamaan heidän mahdollisuuksiensa työllistyä. Palvelumme perustuu nopeaan ja aktiiviseen yhdessä tekemiseen, jossa työnhakijan auttaminen on keskiössä.

TyöParkki – neuvonta- ja ohjauspalvelu kokoaa viikoittain erilaisia työllistymistä ja työnhakua tukevia palveluita palvelupisteisiin. Toimintaa kehitetään koko ajan ja kutsummekin sinne eri toimijoita tekemään yhdessä. Lisäksi järjestämme työnantajien kanssa erilaisia rekrytointitilaisuuksia sekä tuomme näkyväksi avoimia työpaikkoja ja muita yhteensovitettavia palveluita.

Apua työllistymiseen haetaan myös uusien toimijoiden kanssa. Tavoitteenamme onkin kehittää digiteistä, joka kokoaa yhteen digitaalisia palveluita. Digiteinen mahdollistaa asiakkaalle entistä sujuvaman ja tehokkaamman asiainnoinnin sekä paremman asiakaskokemuksen.

TyöHäme pyrkii jatkuvasti kehittämään palveluitaan ja vastaamaan muuttuvan työelämän tarpeisiin. Tavoitteena on luo-

da entistä parempia työllistymismahdollisuuksia ja tukea alueen elinvoimaisuutta.

Hyvä tietää

Lue lisää ja ota yhteyttä:
www.tyohame.fi

Seuraa meitä:

📷 @tyohame_tyollisyysalue

📘 TyöHämeen työllisyysalue

📺 TyöHämeen työllisyysalue

KouluPT nuorten tukena kohti liikunnallista elämäntapaa

Hämeenlinnassa Move! -polun ja KouluPT-toiminnan tavoitteena on saada aikaiseksi toimiva prosessi, jossa esimerkiksi opettajat ja terveydenhoitajat työskentelevät yhdessä oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

teksti Niina Heikkilä
kuva Panu Tavisalo

Hämeenlinnan ensimmäinen KouluPT, **Noora Jakobsson**, aloitti tehtävässään elokuussa 2024. Hänen tehtävänä on tarjota yläkoulujen oppilaille maksutonta matalan kynnyksen liikuntaneuvontaa sekä tukea arjen haasteissa. Tavoitteena on tarjota oppilaille yksilöllistä ohjausta ja tukea liikunnalliseen elämäntapaan. Liikuntaneuvontaa tarjotaan tällä hetkellä kaikissa Hämeenlinnan yläkouluisa. Nuoret voivat tutustua yhdessä KouluPT:n kanssa oman alueensa liikkumis- ja harrastusmahdollisuuksiin, osallistua yksilöohjaukseen sekä saada tukea omaehtoiseen liikkumiseen. Myös erilaisia pienryhmätoimintoja on tarjolla. KouluPT:n luokse voi ohjautua nuori itse tai esimerkiksi opettajan, terveydenhoitajan tai huoltajan aloitteesta. Tavoitteena on, että Move! -mittaustulosten avulla, terveydenhoitajat pystyvät ohjaamaan nuoria KouluPT:n tapaamiseen tarpeen mukaan.

Liikuntaneuvontaa toteutetaan aina oppilaan omien toiveiden ja tavoitteiden mukaan. Ensimmäisessä tapaamisessa keskustellaan nuoren odotuksista ja tarpeista. Liikuntaneuvontaa suunnitellaan yksilökohtaisesti ja jokaiselle oppilaalle mietitään hänen elämäntilanteeseensa parhaiten sopivia keinoja hyvinvoinnin, liikkumisen ja aktiivisuuden lisäämiseen.

Nuorisopassilla monia vapaa-ajan mahdollisuuksia

Move! -polkuun kuuluu Move! -mittausten lisäksi kaikki kouluympäristössä tarjottavat tukipalvelut. Hämeenlinnassa siihen kuuluvat esimerkiksi Liikuntalukkarin ja Harrastamisen Suomen mallin -harrastukset sekä Nuorisopassi. Nuorisopassi kokoaa yhteen 5.–9.-luokkalaisille tarjolla olevia maksutomia harrastusmahdollisuuksia sekä maksuttomia liikuntakokeiluja ja alennuksia moniin vapaa-ajantoimintoihin.

Mikä Move?

Move! on valtakunnallinen fyysisen toimintakyvyn mitta- ja palautejärjestelmä perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien op-

pilaille. Sen tavoitteena on motivoida oppilaita omatoimiseen liikkumiseen ja fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move! -mittaustuloksia hyödynnetään esimerkiksi koulujen liikunnanopetuksessa, kouluterveydenhuollon terveystarkastuksissa, sekä hyvinvointitoimenpiteiden suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa. Mittaustuloksista saatu palaute on tarkoitettu oppilaan ja hänen perheensä käyttöön fyysisen toimintakyvyn yhteysien ymmärtämiseksi päivittäiseen hyvinvointiin, terveyteen ja opiskeluun.

Move! -prosessin kehittäminen käynnistyi Hämeenlinnassa lukuvuonna 23-24 osana yläkoulujen Liikkuva koulu -hanketta, ja varsinaiset toimenpiteet aloitettiin syksyllä 2024. On tärkeää varmistaa, että Move! -polku on yhdenmukainen kokonaisuudessaan, aina mittauksista tulosten käsittelyyn, sekä opetushenkilökunnan, että kouluterveydenhuollon toiminnan osalta. Yhteistyöllä toimiva Move! -polku mahdollistaa fyysisistä toimintakykyä edistävien tukitoimenpiteiden kohdentamisen niitä tarvitseville.

www.hameenlinna.fi/nuorisopassi

www.liikuntahallit.fi/toiminta/liikuntaneuvonta/koulu-pt/

Talousveden laadunvalvonta

Talousvesi on vettä, jota käytetään kotitalouksissa juomavetenä, ruoan valmistamiseen ja muihin kotitaloustarkoituksiin, kuten yleisen hygienian ylläpitämiseen. Sitä saadaan joko vesilaitoksen jakamana tai omasta talousvesikaivosta. Suomessa etenkin vesijohtoverkoston kautta jaettava vesi on erittäin laadukasta, mutta laatu saattaa satunnaisesti heiketä vedentuotantoketjun eri vaiheissa.

teksti Päivi Linden,
Tiina-Maria Manninen
kuva Miika Kangasniemi

Osa veden virheistä voidaan havaita aistinvaraisesti ja osa selviää vain vesinäytteiden avulla. Vesilaitosten jakaman talousveden laatua valvotaan säännöllisesti terveys- ja ympäristöviranomaisen toimesta, mutta yksityisten kiinteistöjen omien kaivojen veden laadunvalvonta on kaivon omistajan vastuulla.

Aistinvaraisesti havaittavat talousveden virheet ovat poikkeava haju, maku, väri tai lämpötila. Jos havaitset vedessä muutoksia, selvitä, mistä ne johtuvat ja mitä pitää tehdä.

Veden värimuutokset

Veden värjäytyminen ruskeaksi johtuu yleensä vesijohtoverkostosta tai talon putkista liikkeelle lähtevästä rauta- tai mangaanisakasta. Sakka saattaa lähteä liikkeelle, jos veden virtaussuunta muuttuu verkostossa tai tulee äkillisiä paineenvaihteluja.

Jos talousvesi on värjäytynyt, juoksuta kaikista hanoista kylmää vettä noin 10 minuuttia tai kunnes vesi kirkastuu. Jos vesi ei kirkastu 20 minuutin huuhtelun jälkeen, soita vesilaitokselle. Oman kaivon kohdalla tarkista kaivo ja vesijärjestelmä.

Harmaa tai samea vesi

Veden sameus tai harmaa sävy johtuu usein vedessä olevasta ilmasta. Veden sekaan voi päästä ilmaa esimerkiksi huolto-

työn yhteydessä.

Tarkista, onko vedessä ilmaa ottamalla vettä lasiin ja tarkkailemalla veden laatua. Vesi kirkastuu lasissa hetkessä, kun ilmakuplat poistuvat. Kirkas vesi on juomakelpoista. Putkistoon päässyt ilma voi myös pitää ääntä ja pärskiä hanasta vettä lasiassa.

Veden epätavallinen haju ja maku

Epätavallinen haju tai maku voivat viitata epäpuhtauksiin talousvedessä. Kloorin haju ja mausta ei kuitenkaan tarvitse huolestua. Sitä lisätään verkostoveteen desinfioimaan vettä. Jos kloorin haju tai maku häiritsevät, ne lähtevät keittämällä. Jos havaitset epätavallisen hajun tai maun ja vesi tulee vesilaitokselta, ota yhteyttä vesilaitokseen (HS-Vesi). Jos vesi tulee omasta kaivosta, tarkista vesijärjestelmä. Tarvittaessa voit kysyä neuvoja Hämeenlinnan kaupungin terveysvalvonnasta.

Veden poikkeava lämpötila

Kiinteistössä käytettävän kylmän veden pitää olla kylmää ja lämpimän lämmintä. Veden lämpötilan säätely hoituu kiinteistön talotekniikalla, joten se on kiinteistön omistajan ja veden käyttäjien vastuulla.

Jos veden lämpötilassa on ongelmia ja asut taloyhtiössä, ota yhteyttä taloyhtiön huoltoon tai isännöitsijään.

Jos asut omassa talossa ja käytät omaa kaivoa, tarkista kiinteistön putkistot ja vesijärjestelmä. Tarvittaessa ota yhteyttä LVI-alan ammattilaiseen.

Lisätietoa:

Vesilaitoksen jakaman veden laatu
www.vesi.fi/vesihuoltolaitosten-tunnusluvut

Kaivovesi www.thl.fi/kaivovesi

Veden lämpötilojen merkitys
www.thl.fi/aiheet/ymparistoterveys/vesi/legionellabakteerit-vesijarjestelmissa

Terveystarkastaja Päivi
Lindén arvioimassa
juomaveden laatua.

Hämeenlinnan kaupunkineuvonta ja joukkoliikenteen asiakaspalvelu

Wetterhoffinkatu 2
puh. 03 621 3370
palvelupiste@hameenlinna.fi

Palvelemme kasvokkain, puhelimitse ja sähköpostitse ma-pe klo 9–12 ja 13–16
Tutustu Hämeenlinnan seudun joukkoliikenteen verkkosivuihin:
www.hameenlinnanjoukkoliikenne.fi

Kaupunkirakenteen asiakaspalvelu

Wetterhoffinkatu 2
puh. 03 621 2310 tai sähköposti
mypalvelupiste@hameenlinna.fi

Palvelemme puhelimitse ma-pe klo 9–11 ja klo 12–15. Tapaamiset asiantuntijoiden kanssa sovittava etukäteen.

Kirjasto-palvelupisteet

Hauhon kirjasto-palvelupiste

Punnanmäentie 18, 14700 Hauho
puh. 03 621 3615
hauho.kirjasto@hameenlinna.fi
henkilökunta paikalla
ma-ti klo 12–18, ke-pe klo 10–16

Kalvolan kirjasto-palvelupiste

Sauvalanaukio 4, 14500 Iittala
puh. 03 621 3634
kalvola.kirjasto@hameenlinna.fi
henkilökunta paikalla
ma-ti klo 12–17.45, ke-pe klo 10–15.45

Lammin kirjasto-palvelupiste

Linjatie 12, 16900 Lammi
puh. 03 621 3641
lammi.kirjasto@hameenlinna.fi
henkilökunta paikalla ma-ti klo 12–18,
ke-pe klo 10–16

Rengon kirjasto-palvelupiste

Rengonraitti 7, 14300 Renko
puh. 03 621 3639
renko.kirjasto@hameenlinna.fi
henkilökunta paikalla
ma-ti klo 13–18, ke-pe klo 11–16

Tuuloksen kirjasto-palvelupiste

Pannujärventie 10, 14820 Tuulos
puh. 03 621 3645
tuulos.kirjasto@hameenlinna.fi
henkilökunta paikalla
ma-ti 13–18, ke-to 11–16

Pääkirjasto

Lukiokatu 2, 13100 Hämeenlinna
puh. 03 621 2612
kirjasto@hameenlinna.fi
henkilökunta paikalla ma-to klo 10–19,
pe klo 10–17, la klo 10–15, su klo 12–16

Nummen kirjasto

Kylätie 24, 13500 Hämeenlinna
puh. 03 621 3468
nummi.kirjasto@hameenlinna.fi
henkilökunta paikalla
ma-ti klo 12–18, ke-pe klo 10–16

Omatoimikirjastot

Kirjastoihin pääsee sisään omatoimiaikana Vanamo-kirjastojen kirjastokortilla ja tunnusluvulla. Voit käyttää digikirjastokorttia vanamo.finna.fi -verkkokirjaston kautta liittämällä sen omiin tietoihin.

Seuraa meitä somessa

Hämeenlinnan kaupunki

Visithameenlinna.fi

@hameenlinnakaupunki

@visithameenlinna.fi

Hämeenlinnan kaupunki - The City of Hämeenlinna

Lisätietoja verkkosivuiltamme

Sähköiset asiointipalvelut:
www.hameenlinna.fi/asiointi

Asiakaspalvelunumerot ja palvelupisteet
www.hameenlinna.fi/asiakaspalvelu

Ota tästä talteen hyvinvointialueemme keskeisimmät yhteystiedot. Tarkempaa tietoa Ensilinjan palveluiden aukioloajoista sekä chat-palvelun löydät Oma Hämeen verkkosivulta www.omahame.fi sekä Oma Hämeen mobiilisovelluksesta.

Hätätilanteessa soita aina 112

- Päivystysapu **116 117** ja **sairaanhoitaja-chat**
- Kanta-Hämeen sosiaali- ja kriisi-päivystys **03 629 6560**

Jos asiiasi on uusi tai et tiedä, mihin olla yhteydessä, ensilinjat ovat askel kohti ratkaisua. Tässä esimerkkejä ensilinja-palveluistamme:

- Aikuissosiaalityön kiireetön neuvonta ja ohjaus **03 629 6566** ja **aikuissosiaalityön chat**
- Asiakaslaskutuksen ensilinja **03 629 3179**
- Ikäihmisten ensilinja – asiakas- ja

palveluohjaus **03 629 6620**

- Kuntoutuksen ensilinja **03 629 6680** ja **fysioterapia-chat**
- Mielenterveys- ja päihdepalveluiden ensilinja **03 629 6571** ja **mielenterveys- ja päihdepalveluiden chat**
- Neuvolan ensilinjat:
 - Perhesuunnittelu- ja ehkäisyneuvonta **03 629 6201**
 - Äitiys- ja lastenneuvola **03 629 6565**
 - **neuvola-chat**
- Suun terveydenhuollon ensilinjat:
 - kiireetön ajanvaraus **03 629 6301**
 - kiireellinen ajanvaraus **03 629 6300**
 - **suun terveydenhuollon chat**